

MALTA

DELTA S

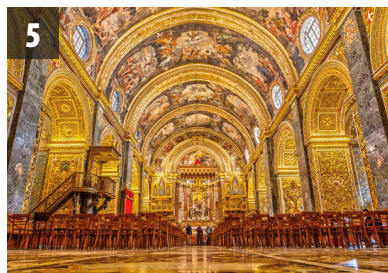

Inhoud

	4	Inleiding
	4	10 plekken die je moet zien
	6	Een perfecte dag op Malta
	8	Malta voor geschiedenisfans
	10	Het beste voor buiten
	20	Geschiedenis
	35	Bezienswaardigheden
	35	Valletta
	49	Buiten Valletta
	58	Het zuidoosten
	62	Naar het binnenland
	73	Het noordwesten
	78	Gozo
	89	Comino
	91	Activiteiten
	91	Cultuur
	91	Nachtleven
	92	Buitenactiviteiten
	96	Met kinderen
	97	Shoppen
	100	Feesten en evenementen
	102	Eten en drinken
	110	Praktische reisinfo
	124	Register

10 plekken die je moet zien

7

5

1 SANTA MARIJA ASSUNTA, MOSTA

Deze kerk is geïnspireerd op het Pantheon in Rome. Zie bladzijde 70.

2 GOZO

Op dit kleine, groene eiland leven de mensen meer volgens de traditie. Zie bladzijde 78.

3 MDINA

Malta's voormalige hoofdstad bestaat uit sfeervolle middeleeuwse straatjes en barokke culturele parels. Zie bladzijde 64.

4 DE BLUE GROTTO

Laat je verwonderen door het azuurblauwe water in deze grot. Zie bladzijde 60.

5 ST. JOHN'S CO-CATHEDRAL

De sobere voorgevel verbergt een parel van schoonheid. Zie bladzijde 40.

6 MARSAXLOKK

Op de boten in dit mooie vissersdorpje is een oog geschilderd om het kwaad af te weren. Zie bladzijde 59.

7 WATERSPORT

Door het kristalheldere water rond de eilanden is Malta een populaire bestemming voor watersportfanaten. Zie bladzijde 93.

8 CITADELLA, GOZO

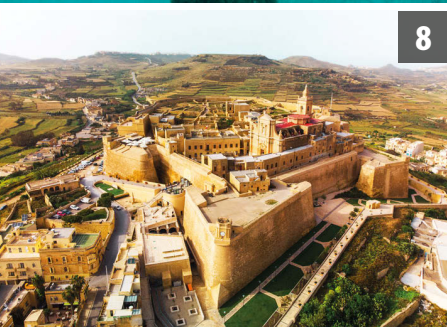
Een indrukwekkende constructie. Zie bladzijde 81.

9 MELLIEHA BAY

Ghadira, het beste zandstrand op Malta, ligt aan deze prachtige baai en grenst aan een natuurreservaat. Zie bladzijde 77.

10 EEUWENOUDE TEMPELS

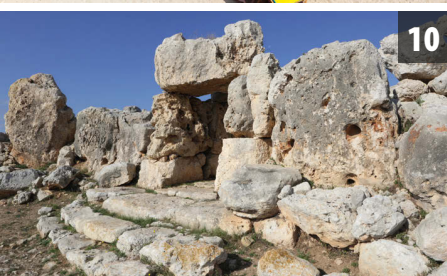
Op sites zoals de 5400 jaar oude Mnajdra vind je sporen van Malta's unieke en lange geschiedenis. Zie bladzijde 61.

8

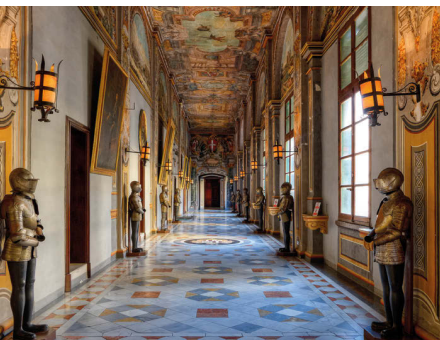
9

10

Een perfecte dag op Malta

7 UUR

Ochtendwandeling. Geniet van de ochtendrust tijdens een wandeling langs de Golden Bay vóór de drukte. Zo vroeg op de dag is het strand een oase van rust. Wandel zuidwaarts langs de kliffen, richting Ghajn Tuffieha-strand en neem het prachtige uitzicht in je op.

9 UUR

Ontbijt. Ga naar Crystal Palace (Triq San-Pawl) aan de rand van Rabat voor een lekker ontbijtje met *pastizzi*. In dit eenvoudige eettentje vind je een van de beste versies van de traditionele snack.

10 UUR

Rabat-treintje. Spring op het treintje dat je naar de buitenwijken van Rabat brengt. Leuk en leerzaam.

11 UUR

Verken Mdina. Maak een wandeling door Mdina en ga eens kijken naar de Mdina Experience-documentaire (zie bladzijde 66), die je een uitstekend overzicht geeft van de plaatselijke geschiedenis. Neem zeker een kijkje op het bastion voor een adembenemend uitzicht.

13 UUR

Palazzo Parisio. Ga het binnenland in, richting Palazzo Parisio in Naxxar (zie bladzijde 72). Dit statische, historische

gebouw is prachtig en een bezoekje waard. Geniet na een tour door het paleis van een heerlijke lunch in de weelderige mediterrane tuin.

15 UUR

Valletta. Valletta is een bruisende culturele hoofdstad, dus besteed je middag in musea. St. James Cavalier (zie bladzijde 91) is perfect voor kunstliefhebbers, terwijl je je in het Grand Masters Palace (zie bladzijde 43) in het verleden waant.

17 UUR

Spa. Tijd voor wat ontspanning. In San Giljan en Sliema vind je de beste spa's van het eiland, zoals de Thai Sawadee Spa en de Apollo Day Spa. Daar kan je bij het zwembad liggen of zonnebaden op het zand van St. George's Bay.

19.30 UUR

Een etentje in Spinola Bay. Je hoeft niet ver weg te gaan voor een uitstekende maaltijd. Spinola Bay is de plek bij uitstek voor foodies, met een heel gevarieerd aanbod. Zoek vooral naar de restaurants waar veel buurtbewoners zitten.

21 UUR

Avondje uit. Paceville is dé plek om helemaal uit je bol te gaan. Hier vind je de beste clubs om te feesten, ook de wat chiquere variant.

Malta voor geschiedenisans

DAG 1

9 uur. Begin je historische tour van Malta in de hoofdstad, Valletta, waar stenen steegjes architectuurpareltjes verbergen. Veel van de honingkleurige gebouwen zijn gemaakt door de hospitaalridders van Sint-Jan, zoals de bekende St. John's Co-Cathedral. Het vergulde barokinterieur zit precies op de grens tussen opzichtig en té. Alleen al het meesterlijke Caravaggio-schilderij van Johannes de Doper maakt deze kerk een bezoekje waard.

12 uur. Ga snel even lunchen in een van Valletta's vele historische cafeetjes en vertrek dan naar het Grand Master's Palace, ook gebouwd door de Orde van Sint-Jan. De weelderige galerijen van dit paleis zijn gehouwen uit marmer en verfraaid met prachtige fresco's.

14 uur. Duik daarna in Malta's veel oudere geschiedenis in het Nationaal Museum voor Archeologie, het thuis van de mysterieuze, zwaarlijvige beeldjes, die op de megalithische sites zijn gevonden.

17 uur. Hoe zou je je historische Valletta-tour beter kunnen beëindigen dan met een etentje in Rampila, een restaurant in het bastion van de oude stadsmuren? Waar nu het terras is, zat vroeger een kanonplatform, maar nu is het een overweldigend rustig plekje, waar je Maltese specialiteiten kan eten bij zonsondergang. Probeer zeker de *aljotta* eens, een gezonde, traditionele zeevruchtenbouillon.

DAG 2

9 uur. Ga vandaag Malta's megalithische sites verkennen. Begin bij het Hal Saflieni Hypogeum, een mysterieuze ondergrondse structuur, op een kwartiertje rijden van het centrum van Valletta. Dit onderaardse heiligdom stamt uit het vierde millennium v.Chr. en zou gebouwd zijn als necropolis. Daardoor straalt het nog steeds een spirituele en griezelige sfeer uit. Er zijn mysterieuze, ronde beeldjes van mensen gevonden, mogelijk het bewijs van een oude vruchtbaarheidscultus. Om het monument te beschermen wordt er altijd maar een beperkt aantal bezoekers tegelijkertijd binnengelaten, dus je ticket vooraf boeken is een must.

13 uur. Maak een stop in het dorpje Santa Lucija, niet ver van Tarxien, om te lunchen bij All Winds, een restaurant in de stijl van een boerderij, dat traditionele Maltese gerechten serveert.

15 uur. Rij nog 15 minuten zuidwaarts naar de oude tempels van Ħaġar Qim. De constructies hier en in Mnajdra, die meer dan 5000 jaar geleden zijn gebouwd, behoren tot de oudste nog bestaande religieuze gebouwen ter wereld.

17 uur. Nadat je het bezoekerscentrum in Ħaġar Qim hebt bezocht, kan je nog 20 minuten verder wandelen naar de kust en de Blue Grotto, een prachtige plek omringd door visrestaurants en bars, waar je je avond kan doorbrengen.

Het beste voor buiten

DAG 1

9 uur. Veel van de resorts langs de kust vormen het vertrekpunt voor boottochten die de schilderachtige baaien, grotten en eilanden van het land verkennen. Veel aanbieders volgen een vergelijkbare route als de halve dagtocht van Sea Life Cruises (boattripsmalta.com) die vanaf de noordkust vertrekt naar Gozo, met stops om te zwemmen en snorkelen bij de Crystal Lagoon en de Blue Lagoon, beroemd om hun glasheldere, azuurblauwe water. Onderweg passeer je rotsformaties zoals Elephant's Head, genoemd naar hun opvallende vormen.

13 uur. Ga van boord op Gozo en gebruik de middag om dit ongerepte, landelijke eiland te verkennen. Een van de leukste buitenactiviteiten hier is het volgen van een van de tien officiële wandelroutes. De Ta' Ġurdan Walk bijvoorbeeld slingert zo'n 10 kilometer langs historische dorpjes en fotogenieke klifpaden, voorbij torenhoge vuurtorens en rustige baaien.

17 uur. Na een lange wandeling ben je vast toe aan iets rustigers. Voor wat avontuur dat minder zwaar is voor de benen kun je terecht bij Gozo Adventures (gozoadventures.com). Zij bieden segwaytours aan (sommige duren slechts een uur) vanuit de hoofdstad Victoria, langs schilderachtige plekjes op het platteland en de kust. Of kies voor een diner in een van Victoria's historische restaurants.

DAG 2

9 uur. Neem de veerboot terug naar Malta – een tocht van ongeveer 25 minuten – en bezoek, terwijl je toch aan de noordkust bent, Paradise Watersports (paradisewatersportsmalta.com). Daar kun je kiezen uit allerlei wateractiviteiten, van kajakken tot stand-up-paddleboarden – enkele van de beste manieren om de Maltese kust van dichtbij te beleven.

12 uur. Ga daarna naar het Cirkewwa Café, met uitzicht op het water, voor een gebakje en koffie of een lichte lunch.

14 uur. Neem de bus of rij in een halfuur naar de oude stad Mdina, een heuvel-citadel die ook bekendstaat als de Stille Stad en ooit de hoofdstad van Malta was. Dwaal door de pittoreske steegjes en bewonder de prachtige middeleeuwse kathedraal tijdens een wandeling door Mdina en het aangrenzende Rabat.

16 uur. Maak een korte rit (ongeveer 10 minuten) naar de Dingli-kliffen, waar een van Malta's meest mysterieuze vindplaatsen ligt: de Dingli Cart Ruts. Deze prehistorische karrensporen – ook wel 'Clapham Junction' genoemd, naar het drukke Londense treinstation – vormen een netwerk van groeven in de aarde waarvan het doel nog altijd onbekend is.

18 uur. Een wandeling langs de klif bij de karrensporen brengt je naar het dorp Dingli, waar verschillende restaurants te vinden zijn.

Inleiding

In het hart van de Middellandse Zee ligt het piepkleine eiland Malta. Het eiland mag dan een oppervlakte van slechts 316 km² hebben, het is het thuis geweest van de meest invloedrijke oude culturen en de bevolking was getuige van meerdere cruciale momenten in de Europese geschiedenis. De eerste kolonisten vestigden zich er al in 5200 v.Chr., maar op elk moment in Malta's lange geschiedenis hunkerden machtige heersers naar de prachtige natuurlijke havens, voor de een een veilig toevluchtsoord, voor de ander een oorzaak van verderf.

De archipel Malta bestaat uit zes verschillende eilanden, waarvan er maar drie bewoond zijn. Malta, het grootste, is het thuis van meer dan 450.000 mensen, terwijl Gozo (of Għawdex in het Maltees) een tiende van dat aantal herbergt op een kwart van de oppervlakte. Op Comino vind je enkel een hotel en een handjevol huizen, geen gemotoriseerde voertuigen, en de twee Sint Paulus-eilanden worden enkel bezocht door

CULTURELE HOTSPOTS

Malta is de laatste jaren omgetoverd tot een culturele hub en door die reputatie blijft de bevolking stijgen. In 2024 werd de eerste Malta Biennale (<https://maltabiennale.art>) georganiseerd, een ontmoetingsplek voor moderne kunstenaars uit alle uithoeken van het land, maar ook de rest van Europa en daarbuiten, die hun werk konden tentoonstellen, binnen en buiten, overal op Malta en Gozo. Daarnaast werd de Valletta Design Cluster (www.vca.gov.mt/en/valletta-design-cluster/) geopend in een voormalig slachthuis, dat werd heringericht met werkplekken, tentoonstellingsruimtes en een prachtige daktuin. Maar daar stoppen de renovaties van historische gebouwen in Valletta niet: ook Fort St. Elmo, waar het Nationaal Oorlogsmuseum is gehuisvest (<https://heritagemalta.mt>), onderging merkbare verbouwingen. In Kalkara, een dorpje in het oosten van Malta, opende het Esplora Interactive Science Centre (<https://esplora.org.mt>), dat ondertussen bekendstaat als Malta's beste wetenschapsmuseum.

dagjestoeristen. Tot slot is er het natuurreservaat Filfla, waar alleen de voetstappen van vogels en hagedissen weerklinken. Verboden toegang voor mensen!

Locatie en landschap

Malta is het zuidelijkste land in Europa, ongeveer in het midden van de Middellandse Zee gelegen en grofweg op gelijke afstand van de kusten van Sicilië en Noord-Afrika. Het eiland zou aan Sicilië hebben vastgehangen tot het einde van de laatste ijstijd, toen het zeeniveau begon te stijgen, het land werd overspoeld en de eilanden van elkaar werden gescheiden.

Geologisch gezien bestaan de eilanden uit lagen zandsteen en kalksteen (afzettingsgesteente), een poreuze structuur die in de loop der millennia is geërodeerd door de kracht van wind en water. Aan de kustlijn verschenen honderden nauwe inhammen, met daartussen hoge kliffen en af en toe een zandstrand. Ooit stroomden er oude waterlopen door het Maltese landschap, die kudde dwergnijlpaarden en olifanten in leven hielden. In de grot van Għar Dalam of grot van de duisternis, in het zuiden van Malta, werden honderden versteende geraamtes van die dieren gevonden.

Vandaag zijn de rivieren opgedroogd en is Malta voor zijn watertoevoer afhankelijk van winterregen en een technologisch geavanceerd ontziltingsproces.

Mdina (Malta's vroegere hoofdstad)

WANNEER GAAN?

Tijdens het hoogseizoen (mei-sept) regent het zelden, maar kan je bezoek minder aangenaam worden door verschroeiende temperaturen, vooral 's middags. In juli en augustus kan Malta verstikkend warm en drukkend aanvoelen, maar het is een levendige periode vol festivals en dorps-festa's, die doorgaan tot in de herfst.

In het laagseizoen (nov-maart) wordt het rustiger met milde temperaturen en een heldergroen landschap. Hoewel het zeewater dan te koud is om in te zwemmen, is het meestal een aangename periode om het land te bezoeken. Tijdens de winter daalt de temperatuur op het eiland zelden onder 0°C en de huurprijzen kunnen de helft zijn van die in het hoogseizoen.

In de lente groeien er op de kliffen en in de landelijke bermen wild gras en een overvloed aan prachtige bloemen: een schilderachtige fotoachtergrond. Tijdens de droge zomermaanden verschroeien de hellingen tot een bruine kleur, terwijl het lekker rustig is met enkel het luide getjirp van de cicade (het alomtegenwoordige, lawaaiige insect aan de Middellandse Zee) als onderbreking.

Rijke geschiedenis

Waarschijnlijk kwamen de eerste kolonisten uit Sicilië al aan in 5300 v.Chr. Het waren landbouwers, dus ze waren onafhankelijk en zelfvoorzienend. Maar zodra reizen gemakkelijker werd door de zeevaart, veranderde Malta in een belangrijke haven op de eerste zeevaartroutes. Dat was het begin van een lange traditie vol veroveringen door elke dominante maritieme macht van het Middellandse Zeegebied. In de loop der eeuwen werd Malta bezocht of gekoloniseerd door de Feniciërs, de oude Grieken, Romeinen en Arabieren. In de zestiende eeuw gaf keizer Karel V Malta aan de Orde van Sint-Jan, een militaire orde van hospitaalridders. Onder hun heerschappij werd het eiland stevig versterkt. De hoofdstad, Valletta, wordt nu beschouwd als een meesterwerk van de barokarchitectuur uit de late middeleeuwen. In 1798 zette Napoleon Bonaparte de ridders uit